

In deze rubriek willen we diakenen op een korte en informatieve manier wegwijs maken in een concreet onderwerp uit het diaconaat.

“Waarom moeten we nu vanalles opschrijven?”

Beleidsplan voor de diaconie

Beleid. Vaak is dat een ‘vies’ woord binnen de kerk; zeker bij de diaconie. “Wij zijn doeners”, zeggen diakenen. “Het gaat toch goed? Waarom moeten we nu vanalles opschrijven?” Laten we eerst eens zien wat beleid is. Het maken van een beleidsplan, van beleid, is geen doel op zich maar een middel. Als het beleidsplan af is, kan het niet in de la gelegd worden met de gedachte: zo daar zijn we van af. Dat is jammer van alle tijd en energie die zijn gestoken in het maken van het plan. Het is een handvat om mee te werken. Tekst en foto’s: Irene Stok

Beleid wordt vaak als ingewikkeld gezien. Maar we zijn dagelijks bezig met beleid te maken, alleen dan noemen we het niet zo. Als we onze vakantie gaan regelen maken we (in ons hoofd, niet altijd op papier) een beleidsplan. We gaan eerst kijken wat we onder vakantie verstaan. Voor de één is vakantie tijd om door te brengen met het gezin of met familieleden; de ander wil graag andere culturen leren kennen; weer een ander wil genieten van de stilte van de natuur; en er zijn mensen die het opknappen van hun huis als een

ideale vakantiebesteding zien. Er kan op verschillende manieren naar vakantie gekeken worden.

Vervolgens kun je nagaan wat je als doel van je vakantie ziet. Als je samen op vakantie gaat, kan het doel zijn: we gaan met elkaar uitstapjes maken en de boeken die er liggen wil ik uitlezen. Degene die van cultuur houdt, kan als doel hebben: aan het eind van de vakantie heb ik alle kerken van Rome bezocht. Degene die van de natuur wil genieten, kan als doel hebben: in mijn vakantie ga ik minstens 20 km per dag

wandelen. En de klusser wil dat het huis geveerd is en er een nieuwe badkamer is. Deze doelen zijn duidelijk en aan het eind van de vakantie kan je kijken of je deze doelen hebt bereikt.

De volgende stap kan zijn om een plan te maken: hoe wil je dat doel bereiken? Ga je naar een huisje of naar een camping, hoe ga je naar Rome, waar ga je overnachten, waar wil je wandelen, laat je de bagage vervoeren of neem je die mee, waar vind je de meeste rust? Dat soort vragen.

De laatste stap is het uitvoeren van de vakantie. En de allerlaatste stap kan zijn terug kijken op de vakantie: foto’s inplakken.

Maar ook kijken of dit nu wel een leuke vakantie was of je volgend jaar hetzelfde of iets anders wilt gaan doen. Van een vakantie kunnen we dat de napret noemen maar eigenlijk is het een evaluatie.

Beleidsplan diaconie

Aan de hand van een voorbeeld uit de dagelijkse praktijk heeft u nu een beeld van wat beleid is. We gaan nu de stap maken naar een beleidsplan van de diaconie.

Eerst nog even: waarom maken we een beleidsplan? Het is belangrijk dat op papier staat wat de diaconie wil, wat haar plannen zijn. En dat weet – als het goed is! – iedere diaken wel. Het is goed om daar met elkaar over te praten, zodat iedereen van elkaar weet wat er gebeurt en hoe iedereen over dingen denkt. En het is goed om het op te schrijven. Dan kunnen andere mensen binnen de gemeente lezen wat de diaconie doet en van plan is. Voor mensen die diaken willen worden, geeft een beleidsplan een goed beeld over het werk van de diaconie en dan weet iemand waar hij of zij ‘ja’ tegen gaat zeggen. En tot slot: als iemand stopt als diaken, is bekend wat de diaconie doet en kan een ander het zo overnemen.

Links: *Het is goed om te weten hoe iedereen over dingen denkt.*

VIJF STAPPEN, VIJF VRAGEN

1. Welk visioen heeft uw diaconie?
2. Wat is de visie van de diaconie?
3. Wat betekent deze visie in de praktijk?
4. Hoe gaat het werkplan eruit zien?
5. Hoe en wanneer evalueren we het beleidsplan van onze diaconie?

Om een beleidsplan te maken kan de diaconie de volgende stappen doorlopen:

1 Visioen In de kerk leven we vanuit een visioen. De bijbel staat er vol van. Welk visioen heeft uw diaconie? Praat daar eens met elkaar over. Is het Koninkrijk van Vrede en Gerechtigheid ons visioen? En hoe ziet dat er hier en nu uit?

Probeer dat visioen kort te formuleren.

2 Visie In het voorbeeld van de vakantie zagen we de visie ook al voorbij komen. Wat is de visie van de diaconie? Ziet u zichzelf als beheerder van de diaconale gelden? Vindt u dat de diaconie alle sociale problemen in de gemeente moet oplossen? Hebben de diakenen een rol in de eredienst? Is er een taak voor oudere gemeenteleden, jongeren, iedereen; ofwel voor wie is de diaconie er? En wat wilt u voor deze mensen doen? Luisteren, verwijzen, daadwerkelijk helpen?

Er zijn allerlei mogelijkheden. Een manier om dit met elkaar te bespreken is associëren. Op een groot vel papier of op een flap-over schrijft u het woord 'diaconie'.

Iedereen roept wat hij of zij denkt bij diaconie en dat wordt opgeschreven. U kunt er ook voor kiezen om een flap op te hangen

waar iedereen langs kan lopen en in stilte iets kan opschrijven; dan krijgt iedereen de ruimte om mee te doen. Daarna kunt u er met elkaar over praten: "Wat bedoel je met dat?"

Uit die visie kan bijvoorbeeld komen: wij, de diaconie willen in navolging van Jezus Christus oog en oor hebben voor de nood van mensen. Daadwerkelijk willen we iets aan deze nood doen.

Een valkuil bij visie is vaak dat we denken: "Dat kan toch niet." Probeer die gedachten nog even weg te houden. Bedenk eerst wat u wilt en dan wat mogelijk is. Vergelijk het maar met de vakantie: u wilt graag tijd doorbrengen met uw gezin. Dan kan een

Rechts: Het beleidsplan wordt nu concreet.

vakantie buiten de deur wel erg duur zijn, te duur misschien. Maar de visie 'tijd doorbrengen met elkaar' blijft wel staan, ook als u besluit thuis vakantie te vieren.

3 Doelen De volgende stap is: hoe willen we iets aan deze visie doen? Wat is er nodig om de visie concreet te maken? Of: hoe kunnen we een stukje van het visioen zichtbaar maken?

Veel dingen doet de diaconie al. U kunt het ook omkeren. Vraag u eens af met welk doel u iets doet en vanuit welke visie.

Bijvoorbeeld: iedere zondag is er een auto-dienst om mensen op te halen en naar de kerk te brengen. Het doel is: mensen die niet zelf naar de kerk kunnen komen, kunnen wel in de kerkdienst aanwezig zijn. Uw visie is dan wellicht: iedereen is welkom in de dienst en iedereen moet zo mogelijk naar de kerk kunnen komen.

U kunt zo per onderwerp (ouderen, jongeren, werelddiaconaat, gehandicapten, inloophuis enz.) opschrijven wat het doel van die activiteit is. Het kan verhelderend werken om daar eens met elkaar over na te denken: waarom doen we dat? Omdat het al jaren zo gaat of willen we er ook iets mee (bereiken)?

Naast de bestaande dingen die de diaconie doet, kunt u nieuwe initiatieven gaan ontwikkelen. U kunt dan bijvoorbeeld denken

aan een inloophuis. Willen we dat? Is daar belangstelling voor? Het eerste doel kan dan zijn: in december 2007 is er zicht op de behoefte aan een inloophuis in ons dorp. Als die behoefte er is, is het volgende doel: in juni 2008 is er een werkgroep die zich bezig gaat houden met het houden van inloopbijeenkomsten in de kerk. Weer later kan er een pand gezocht worden voor een inloophuis.

Een doel kan ook zijn: dit jaar willen we oudere mensen helpen met het invullen van formulieren, daarvoor is er in maart 2007 een formulierenbrigade actief in onze gemeente.

Maar een doel kan ook zijn: het aantal diaconen gaat van 3 naar 6 per september 2007.

U ziet dat er vaak aantallen en data genoemd worden. Dat maakt een doel concreet en meetbaar. Een doel als: 'er komen meer diaconen', is vaag. Hoeveel is meer en wanneer zijn ze er?

4 **Werkplan** Nu wordt het concreet en leuk: het werkplan. Een beleidsplan is er meestal voor een periode van vier jaar. Een werkplan voor een jaar.

Welke zaken uit het beleidsplan wilt u het komende jaar realiseren? En wie gaat wat doen? Wanneer is het klaar? Dit zijn vragen voor het werkplan. Het beleidsplan wordt nu concreet.

WAAROM EEN BELEIDSPLAN?

Het maken van een beleidsplan voor de diaconie lijkt vaak een hele opgave. Door er in stappen aan te werken kunnen diaconen niet alleen voor zichzelf bepalen wat zij belangrijk vinden in het diaconaat, zij komen ook tot het inzicht wat de diaconie als geheel voor ogen heeft. Dat is handig voor de diaconie. Die bepaalt door het maken van het beleidsplan immers wat ze wel en niet wil doen, hoe en waarom en ten slotte ook of dat is gelukt. Maar ook voor nieuwe diaconen kan een beleidsplan houvast bieden. Zij zien in oogopslag waar ze 'ja' tegen zeggen als ze diaconen worden.

Bijvoorbeeld: diaconen Jansen gaat gemeentelieden benaderen die goed zijn in het invullen van formulieren. Diaconen Pietersen gaat met de koster overleggen wanneer we met de formulierenbrigade in de kerk kunnen zitten. Diaconen De Jong zorgt voor een berichtje in het kerkblad. Bij het werkplan wordt ook gekeken naar de middelen, het benodigde geld. Als dat er niet is, kan een doel zijn om geld in te zamelen.

5 **Evaluatie** De evaluatie wordt vaak vergeten maar is erg belangrijk. Stel dat de formulierenbrigade helemaal niet loopt, terwijl bekend is dat veel oudere mensen moeite hebben met het invullen van formulieren. Dan is het handig om te kijken waar dit door komt.

Het kan zijn dat de afstand naar de kerk te groot is of dat de woensdagochtend niet handig is omdat er dan bijbelclub of soos is. Dan kan er gekeken worden naar een ander tijdstip of hulp aan huis. Met andere woorden: het doel blijft hetzelfde: mensen ondersteuning geven bij het invullen van formulieren maar het werkplan wordt gewijzigd.

Voorbeelden beleidsplannen:

- www.sowzoetermeer.nl/rokkeveen
- <http://home.hetnet.nl/diaconie.enschede/beleidsplan.html>
- www.hggop.nl/beleidsplan%202004-2008.pdf